

Yksityis- ja metsätieavustukset Alavieskassa

Yksityistiet ovat kiinteistönomistajien ja muiden tieosakkaiden ylläpitämiä teitä. Tieosakkaat ovat velvollisia osallistumaan tien rakentamiseen ja kunnossapitoon sen hyödyn mukaan, mitä tie kullekin tuottaa.

Yksityistiet määritellään kolmeen eri ryhmään: toimitustiet, sopimustiet ja omat tiet.

Toimitustie on yleensä maanmittaustoimituksessa perustettu tie. Toimituksessa perustetaan pysyvät tieoikeudet toisten kiinteistöjen alueelle. Tietä käyttävistä kiinteistöjen omistajista tulee tielle tienosakkaita, jotka huolehtivat tien kunnossapidosta yhdessä.

Sopimustie syntyy, kun jollekin kiinteistölle, yritykselle tai henkilölle myönnetään tienkäyttöoikeus joko kirjallisella tai suullisella sopimuksella. Sopimus sitoo vain niitä, jotka ovat sen tehneet tai hyväksyneet sekä heidän perillisiä. Sopimustien kunnossapidosta vastaavat sopijaosapuolet niin kuin ovat sopimuksessaan sopineet.

Omat tiet ovat yhden kiinteistön alueella olevia teitä. Lähtökohtaisesti vain kiinteistön omistajalla tai haltijalla on lupa käyttää omaa tietä. Jokamiehenoikeudet kuitenkin sallii kiinteistön oman tien käytön tietyissä rajoissa. Oman tien kunnossapidosta vastaa kiinteistö itse.

Valtuuston päättämien määrärahojen puitteissa, Alavieskan kunta avustaa yksityistielain kriteerit täyttäviä tiekuntia, sekä Teknisen lautakunnan määrittelemien kriteerien mukaisia sopimusteitä sekä omia tietä. Yksityistieavustushakemukset otetaan vastaan vain sähköisesti Alavieskan kunnan nettisivujen kautta. Hakemukseen ei liitetä liitteitä, vaan kaikki tieto annetaan tietokenttiin ja hakija vakuuttaa antamansa tiedot oikeiksi.

Osa hakemuksista tarkistetaan vuosittain ja tiekunta, sopimus- tai omantien hoitaja on silloin velvollinen toimittamaan tilinpäätöksen tai tiliotteet, jotka osoittavat todelliset kustannukset. Tarvittaessa voidaan pyytää tarkempi selvitys tiekunnan kirjanpidosta. Jos tarkastuksessa havaitaan epäselvyyksiä tai puutteita, on teknisellä lautakunnalla oikeus hylätä yksityistieavustushakemus päätöksensä mukaisesti edelliseltä, kuluvalta ja/tai seuraavalta vuodelta. Virheellisesti myönnetty avustukset voidaan periä takaisin avustuksen saajalta.

1.1.2021 Lähtien kuntien pitää ilmoittaa maksamansa etuudet tulorekisteriin. Tämä tulee huomioida etenkin sopimusteiden ja omien teiden osalta.

Tekninen lautakunta päättää yksityistieavustusten perusteet ja avustuksen myöntämisen kriteerit sekä tekee lopulliset avustuspäätökset.

Yksityistieavustuksen saamisen edellytyksenä toimitusteille, Yksityistielaki 560/2018

- tielle on perustettu tiekunta (49 §, 84 §)
- tiekunnan yhteystiedot ovat ajan tasalla Maanmittauslaitoksen yksityistierekisterissä (50 §, 89 §)
- tien tiedot ovat ajan tasalla Liikenneviraston tie- ja katuverkon tietojärjestelmässä 50 §:n mukaisesti

Yksityistieavustuksen saamisen edellytyksenä sopimusteille ja omille teille

- yksityistien tiedot on päivitetty Digiroad palveluun
  - Vyyti-lomakkeella tiekunnan nimen kohdalle laitetaan tiennimi
- jokainen sopimustien sopijaosapuoli hakee metrimääräistä avustusta sopimuksessaan määrätyn hoitovastuun verran.
- avustettavan tien pituuden tulee olla yhteensä vähintään 50 m
- avustus maksetaan pysyvän asutuksen käyttämälle tieosuudelle
  - pysyvä asutus tarkistetaan väestörekisteristä
- tien pituudet, käytetään MML:n laskennallista tien pituutta

Yksityistieavustuksen määräytymisperusteet

Avustuksen määräytyminen

Avustus on metriperusteinen. Avustuksen suuruus määräytyy seuraavien periaattein.

- avustusmäärärahan päättää kunnanvaltuusto joka vuodelle erikseen talousarviossa
  - määräraha vuonna 2024 on 36 000 €
- metsäautoteille varataan
  - vuonna 2024 raha on 4600 €
- yksityisteitä on keskimäärin 74442 m Alavieskassa
  - vuonna 2024 yksityistieavustus on korkeintaan 0,48 €/m
- metsäteitä on keskimäärin 72150 m
  - vuonna 2024 metsäautotie avustus on korkeintaan 0,064 €/m
- avustusta voi hakea 1.4. – 30.4. välisenä aikana, sähköisellä lomakkeella
- maksatus tapahtuu keskitetysti

Lopulliset metrikohtaiset avustuseuromäärät määrittyvät jätettyjen hakemuksien perusteella, määrärahojen puitteissa sekä teknisen lautakunnan päätöksellä.

Avustuksen hakeminen

Avustus haetaan vuosittain 1 - 30.4. välisenä aikana sähköisellä lomakkeella kunta akkunassa.

Lomakkeessa pyydetään seuraavat tiedot:

- yhteyshenkilö
- tien kunnossapito käyttöön avattu tili
- sähköpostiosoite yksityistien edustajalle
- tielle on perustettu tiekunta (yksityistielaki, toimitustiet)
- tiekunnan yhteystiedot ovat ajan tasalla yksityistierekisterissä (Maanmittauslaitos, toimitustiet)
- tien tiedot ovat ajan tasalla tie- ja katuverkon tietojärjestelmässä 50 §:n mukaisesti (Digiroad)

Lisäksi voidaan lisätarkistuksena pyytää lähettämään:

- käyttöyksikkötunnus
- toimintakertomus ja toimintasuunnitelma
- menot, tulot ja saldo edelliseltä tilikaudelta
- osoiteteiden tiedot, viimeinen asuttu talous
- kuitit avustuksen käytöstä

Avustushakemus on jätettävä pyydettyine tietoineen määräaikaan mennessä tai menettää avustuksen.

Päätös ilmoitetaan sähköisesti lomakkeessa ilmoitettuun sähköpostiosoitteeseen.

Yksityistiet, otteita Yksityistielaista 560/2018

Uusi Yksityistielaki on tullut voimaan 1.1.2019. [Yksityistielaki 560/2018](#), kumoaa yksityisistä teistä annetun lain 358/1962.

Kunnan avustus (84 §)

Kunta päättää sen varoista yksityistien tienpitoon myönnettävistä avustuksista, avustuksen ehdoista ja käytön valvonnasta samoin kuin tien tekemisen tai kunnossapidon ottamisesta kokonaan tai osaksi kunnan suorittavaksi. Edellytyksenä avustuksen myöntämiselle tienpitoon on, että tietä koskevien asioiden hoitamista varten on perustettu tiekunta ja että tiekuntaa ja yksityistietä koskevat tiedot yksityistierekisterissä sekä tie- ja katuverkon tietojärjestelmässä ovat ajantasaiset niin kuin 50 §:ssä edellytetään.

Kunnat voivat halutessaan edelleen avustaa yksityisteitä yksityistielain 84 §:n nojalla.

Edellytyksenä avustuksen myöntämiselle tienpitoon uudessa laissa on kaksi avustuskriteeriä, jotka kunnan tulee ottaa huomioon avustuspäätöksiä tehdessään (50 §, 84 §)

1. yksityistietä koskevien asioiden hoitamiseen on perustettu tiekunta
2. yksityistietä koskevat tiedot ovat ajan tasalla yksityistierekisterissä
/ [Maanmittauslaitos](#) sekä tie- ja katuverkon tietojärjestelmässä
/ [Liikennevirasto Digiroad Ilmoittaminen](#)

Yksityistierekisteri (§ 89)

Maanmittauslaitos pitää rekisteriä niistä yksityisistä teistä, joita koskevien asioiden hoitamista varten on perustettu tiekunta (yksityistierekisteri). Yksityistierekisteri on osa kiinteistötietojärjestelmästä ja siitä tuotettavasta tietopalvelusta annetun lain (453/2002) 3 §:ssä tarkoitettua kiinteistötietojärjestelmää. Maanmittauslaitos pitää yksityistierekisteriä myös niistä yksityisistä teistä, jotka sijaitsevat asemakaava-alueella.

Yksityistierekisterin käyttötarkoituksena on:

1. mahdollistaa kiinteistöön kohdistuvien tiekunnan osakkaiden hyväksi perustettujen tieoikeuksien ja muiden käyttöoikeuksien kirjaaminen oikeuksien vahvistamiseksi sekä sivullisten etujen turvaamiseksi;
2. edistää tässä laissa tarkoitettujen yksityistietoimitusten, kiinteistötoimitusten ja muiden yksityistieasioiden käsittelyä;
3. edistää tietojärjestelmien kehittämistä;
4. varmistaa tiekuntien tieoikeuksia ja muita käyttöoikeuksia koskevan tiedon saatavuus kiinteistöjä ja tiekuntien hallinnoimia yksityisteitä koskevien

oikeustoimien ja hankkeiden valmistelua, tekemistä ja valvontaa sekä tuomioistuinnettä viranomaistoimintaa varten.

Yksityistierekisteriin merkitään:

1. tiekunnan nimi, tunnus, kunta, jonka alueella tie sijaitsee, ja tien ulottuvuus;
2. toimitsijamiehen tai hoitokunnan puheenjohtajan nimi, henkilötunnus ja yhteystiedot sekä näitä tietoja koskevat muutokset;
3. tiekunnan säännöt, jos tiekunta on vahvistanut sellaiset itselleen;
4. 8 §:ssä tarkoitettu oikeus ja kiinteistö, jota oikeus rasittaa, samoin kuin tieto siitä, kuuluuko oikeus tieosakkaille yhteisesti vai joillekin heistä;
5. tien tai tienosan liittäminen tiekunnan tiehen tai siitä erottaminen samoin kuin kahden tai useamman tiekunnan yhdistäminen taikka tiekunnan jakaminen tai lakkauttaminen;
6. tiekunnan tien tai sen osan lakkauttaminen tai lakkaaminen.